

ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม
ว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายความที่ศาลตั้งให้ผู้ต้องหาหรือจำเลย
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓
พ.ศ. ๒๕๔๘

โดยที่เป็นการสมควรให้มีระเบียบว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายความ
ที่ศาลตั้งให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗๓ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
(ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมโดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง
จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการจ่าย
เงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายความที่ศาลตั้งให้ผู้ต้องหาหรือจำเลย ตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓ พ.ศ. ๒๕๔๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่
ทนายความที่ศาลตั้งให้ผู้ต้องหาหรือจำเลย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. ๒๕๓๙

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือ
ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ อัตราเงินรางวัลทนายความที่ศาลตั้งให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓ ให้เป็นไปตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ และตารางท้ายระเบียบนี้^๑

ข้อ ๕ ให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้กำหนดเงินรางวัลให้ทนายความ โดยพิจารณาตามความ
ยากง่ายของลักษณะคดี กับเทียบดูเวลาและงานที่ทนายความได้ปฏิบัติในการว่าคดีเรื่องนั้น ๆ โดยให้
คำนึงถึงความเอาใจใส่ในการดำเนินคดีและค่าใช้จ่ายที่ทนายความได้เสียไปประกอบด้วย^๒

ข้อ ๖ การส่งจ่ายเงินรางวัลให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ในกรณีที่มีการวินิจฉัยชี้ขาดคดี ให้ส่งจ่ายเมื่อศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่ง
แล้ว

(๒) ในกรณีอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ใน (๑) ให้ส่งจ่ายเงินรางวัลเมื่อทนายความ
ได้ปฏิบัติหน้าที่เสร็จสิ้นแล้ว

^๑ แก้ไขโดย ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๐

^๒ แก้ไขโดย ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๐

^๓ แก้ไขโดย ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๐

ถ้าศาลชั้นต้นกำหนดให้มีการตรวจพยานหลักฐานในคดีใดก่อนสืบพยาน ให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายเงินรางวัลบางส่วนให้แก่ทนายความตามที่เห็นสมควรหลังจากการตรวจพยานหลักฐานเสร็จสิ้นแล้วก็ได้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละยี่สิบห้าของอัตราขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับคดีนั้น

ในกรณีที่มีการดำเนินคดีในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา หากเงินรางวัลที่ศาลสั่งจ่ายให้ทนายความไปแล้วมีจำนวนยังไม่ถึงอัตราขั้นสูงที่กำหนดไว้สำหรับประเภทคดีนั้น ให้ศาลชั้นต้นมีอำนาจสั่งจ่ายเงินรางวัลเพิ่มเติมสำหรับการดำเนินคดีในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกาให้ทนายความได้ตามที่เห็นสมควร เมื่อศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค หรือศาลฎีกามีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว แต่ทั้งนี้เงินรางวัลทั้งหมดที่ทนายความจะได้รับต้องมีจำนวนไม่เกินอัตราขั้นสูงที่กำหนดไว้สำหรับประเภทคดีนั้น

ข้อ ๗ ในคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพหรือคดีเสร็จไปโดยศาลชั้นต้นไม่ได้พิพากษา เช่น คดีที่โจทก์ถอนฟ้อง หรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย หรือจำเลยถึงแก่ความตาย เป็นต้น หรือในกรณีที่มีการสืบพยานไว้ก่อนฟ้องคดีต่อศาล หรือไต่สวน ชั้นสูตรพลิกศพ หรือในคดีที่ทนายความปฏิบัติหน้าที่ได้เพียงบางส่วน โดยไม่ได้เป็นความผิดของทนายความผู้นั้น และศาลเห็นว่า มีเหตุผลพิเศษที่ทนายความผู้นั้นควรได้รับเงินรางวัล ให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายเงินรางวัลให้แก่ทนายความได้ตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท^๔

ข้อ ๘ ค่าใช้จ่ายทนายความที่ศาลตั้งให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓ ในกรณีที่มีการส่งประเด็นไปสืบที่ศาลอื่น ให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเทียบตำแหน่งทนายความที่ศาลตั้งให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนเพื่อสิทธิในการเบิกจ่าย ดังนี้

(๑) ผู้ที่เป็นทนายความมาแล้วยังไม่ถึง ๕ ปี เทียบเท่ากับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนระดับ ๕

(๒) ผู้ที่เป็นทนายความมาแล้วตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๑๐ ปี เทียบเท่ากับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน ระดับ ๖

(๓) ผู้ที่เป็นทนายความมาแล้วตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๑๕ ปี เทียบเท่ากับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน ระดับ ๘

(๔) ผู้ที่เป็นทนายความมาแล้วตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป เทียบเท่ากับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน ระดับ ๙

ข้อ ๙ ทนายความมีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายตามข้อ ๘ เมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่ในคดีนั้น ๆ แล้วเสร็จในแต่ละครั้ง และให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติในการเบิกจ่าย

ข้อ ๑๐ ให้ศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญายกเว้นศาลเยาวชนและครอบครัวจัดทำบัญชีรายชื่อทนายความซึ่งได้แจ้งความประสงค์ต่อศาลว่าจะรับเป็นทนายความตามมาตรา ๑๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยให้มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ติดต่อรวมทั้งประสบการณ์หรือระยะเวลาการทำงานของทนายความนั้นตามสมควร

^๔ แก้ไขโดย ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๐

ในการพิจารณาตั้งทนายความให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลย ศาลพึงคำนึงถึงความยากง่ายของคดีและประสบการณ์ของทนายความประกอบด้วย แต่ถ้าได้มีการจัดหาทนายความให้แล้วในชั้นสอบสวนและทนายความนั้นเป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่ง เมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยร้องขอศาลอาจมีคำสั่งตั้งทนายความผู้นั้นเป็นทนายความต่อไปในชั้นพิจารณาก็ได้

ทนายความที่ได้รับแต่งตั้งตามวรรคสองจะต้องไม่เรียกเอาผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้ต้องหาหรือจำเลย หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่ไม่เหมาะสมอันเป็นการขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือทางคดีแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลย

ข้อ ๑๑ ระเบียบนี้ไม่ใช่บังคับแก่คดีอาญาที่ศาลตั้งทนายความให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓ ซึ่งถึงที่สุดหรือยังไม่ถึงที่สุด แต่ศาลได้มีคำสั่งให้จ่ายเงินรางวัลก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ และให้ใช้ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่คดีนั้นถึงที่สุดหรือวันที่ศาลมีคำสั่งให้จ่ายเงินรางวัล แล้วแต่กรณี บังคับแก่คดีดังกล่าว

ข้อ ๑๒ ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๘

(ลงชื่อ) ศุภชัย ภู่งาม

(นายศุภชัย ภู่งาม)

ประธานกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

^๕ตาราง
อัตราเงินรางวัลที่ศาลตั้งให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลย
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓

อัตราเงินรางวัล	ประเภทที่ ๑	ประเภทที่ ๒	ประเภทที่ ๓
ตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร ระหว่างอัตราขั้นต่ำและขั้นสูง ดังที่ระบุไว้ในตารางนี้	คดีที่มีอัตราโทษ ประหารชีวิต	คดีที่มีอัตราโทษจำคุก อย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป แต่ไม่ถึงประหารชีวิต	คดีอื่นนอกจากคดี ในประเภทที่ ๑ หรือประเภทที่ ๒
อัตราขั้นต่ำเรื่องละ	๘,๐๐๐ บาท	๖,๐๐๐ บาท	๔,๐๐๐ บาท
อัตราขั้นสูงเรื่องละ	๕๐,๐๐๐ บาท	๔๐,๐๐๐ บาท	๓๐,๐๐๐ บาท

^๕ แก้ไขโดย ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๐

**แนวปฏิบัติในการดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม
ว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายความที่ศาลตั้งให้ผู้ต้องหาหรือจำเลย
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓ พ.ศ. ๒๕๔๘**

หลักเกณฑ์ส่วนใหญ่ของระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายความที่ศาลตั้งให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓ พ.ศ. ๒๕๔๘ นำมาจากระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยการจ่ายเงินและค่าใช้จ่ายแก่ทนายความที่ศาลตั้งให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ใช้บังคับอยู่เดิม แต่มีข้อแตกต่างในเรื่องของอัตราเงินรางวัลที่เพิ่มสูงขึ้น การสั่งจ่ายเงินรางวัลให้ในชั้นตรวจพยานหลักฐานและการจัดทำบัญชีรายชื่อทนายความที่ประสงค์จะรับเป็นทนายความตามมาตรา ๑๗๓ ดังนั้น แนวปฏิบัติที่มีอยู่เดิมจึงยังคงใช้ได้ และสมควรกำหนดแนวปฏิบัติเพิ่มเติม ดังนี้

๑. การใช้บังคับ

เนื่องจากระเบียบฉบับนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๘ และตามข้อ ๑๑ กำหนดมิให้นำระเบียบนี้ไปใช้บังคับแก่คดีอาญาซึ่งถึงที่สุดหรือแม้คดียังไม่ถึงที่สุด แต่ศาลได้สั่งจ่ายเงินรางวัลไปแล้วก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ดังนั้นคดีทั้งสองลักษณะดังกล่าวจะต้องใช้ระเบียบที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่คดีนั้นถึงที่สุด หรือวันที่ศาลมีคำสั่งให้จ่ายเงินรางวัลบังคับแก่คดีนั้นแล้วแต่กรณี ในทางกลับกัน คดีอาญาที่ศาลตั้งทนายความให้ก่อนวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๘ ถ้าคดียังไม่ถึงที่สุดและศาลยังไม่ได้สั่งจ่ายเงินรางวัลให้ ทนายความในคดีนั้นย่อมมีสิทธิได้รับเงินรางวัลตามระเบียบฉบับใหม่นี้

๒. การสั่งจ่ายเงินรางวัลในกรณีที่มีการตรวจพยานหลักฐาน

ในคดีที่มีการตรวจพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓/๑ และมาตรา ๑๗๓/๒ การสั่งจ่ายเงินรางวัลให้แก่ทนายความสำหรับการดำเนินการสอบสวนพิจารณาในชั้นตรวจพยานหลักฐานตามระเบียบข้อ ๖ (๒) เป็นดุลพินิจของศาลที่จะกำหนดให้หรือไม่ก็ได้ หากเห็นควรกำหนดให้ ก็ให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๕ แต่จำนวนที่สั่งจ่ายต้องไม่เกินร้อยละ ๒๕ ของอัตราขั้นต่ำ ที่กำหนดไว้สำหรับคดีนั้น

๓. การจัดทำบัญชีรายชื่อและการตั้งทนายความ

๓.๑ ให้ศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญากเว้นศาลเยาวชนและครอบครัวออกประกาศให้ทนายความที่มีความประสงค์จะเป็นทนายความตามมาตรา ๑๗๓ ยื่นคำขอ (ตามแบบคำขอที่แนบท้ายแนวปฏิบัตินี้) ต่อศาลที่ตนประสงค์จะรับว่าความเพื่อประโยชน์ในการจัดทำบัญชีรายชื่อของแต่ละศาล

- ๓.๒ การจัดทำบัญชีรายชื่อทนายความควรแยกเป็น ๒ บัญชี ดังนี้
- บัญชี ๑ ทนายความที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป
 - บัญชี ๒ ทนายความที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า ๕ ปี

โดยคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป (คดีประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ ตามตารางท้ายระเบียบฯ ควรตั้งทนายความตามบัญชี ๑ เท่านั้น เว้นแต่ทนายความตามบัญชี ๑ มิใช่เพียงพหรือมีเหตุจำเป็นประการอื่น

๓.๓ การตั้งทนายความให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยควรเรียงไปตามลำดับก่อนและหลังของการขึ้นบัญชี

๓.๔ การขอให้ศาลตั้งทนายความที่รัฐจัดหาให้ในชั้นสอบสวนเป็นทนายความต่อไปในชั้นพิจารณา ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องร้องขอก่อนหรือในขณะที่ศาลสอบถามเรื่องทนายความตามมาตรา ๑๗๓ โดยทนายความดังกล่าวต้องเป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อของศาลที่พิจารณาคดีนั้น

การตั้งทนายความตามวรรคหนึ่งเป็นดุลพินิจของศาล และในกรณีที่ไม่าจตั้งให้ได้ตามความประสงค์ของผู้ต้องหาหรือจำเลย เช่น ทนายความผู้นั้นมีคดีที่รับผิดชอบอยู่เป็นจำนวนมาก หรือมีเหตุจำเป็นประการอื่นก็ให้ดำเนินการใหม่ตามวิธีการที่กำหนดในข้อ ๓.๒ และข้อ ๓.๓
